

"Fortsatt ødeleggelse av Sauøya"

[Hans-Jan Bjerkely 1.mars 2021](#) Halden arbeiderblad

Fortsatt ødeleggelse av Sauøya

Da ansatte på Saugbrugs styrte det meste her i kommunen, ble hele den ytre delen av øya sprengt ned til ei flat industritomt. Naturen måtte vike for ønsket om å lage plass til en mulig papirfabrikk og samtidig tjene penger på salg av pukk. Arbeidsplasser trumfet natur og miljø, som i mange andre byer. Heldigvis ble toppen og østsiden spart, slik at utsikten fra festningen ikke ble for mye ødelagt. En grønn kulisse skulle fortsatt gi inntrykk av natur.

Nå har Saugbrugs foreslått at ødeleggelsen kan fortsette ved at det bygges boligblokker i skogen mot festningen. Det er gledelig å se at kommunens administrasjon har store betenkeligheter når det gjelder både friluftsliv og biologisk mangfold. At enkelte politikere er mer positive, gir grunn til uro. Der naturen allerede er sprengt bort og planert til industritomt, parkering eller lagerplass, er det sikkert mulig å bygge pene og godt stedstilpassede boligbygg, og siden det er fjellgrunn, slipper en problemene med ustabile og gjærende masser. Saugbrugs bør konsentrere seg om disse arealene. Turstien fram til badeplassen på Sauøya bør fortsatt gå i vakker natur, ikke forbi boligblokker.

Debatten rundt sentrumsutviklingen gir ofte inntrykk av at det er et mål at alle eldre skal og ønsker å bo i sentrum. Det er en sannhet med modifikasjoner. Mange eldre i Halden ønsker å bli boende i enebolig så lenge som mulig. Hagearbeid og vedlikehold er oppgaver mange trives med og som er viktig for både fysisk og psykisk helse. Samtidig er det mulig å leie inn hjelp til å utføre det arbeidet man ikke lenger kan gjøre selv. Det betyr ikke at alle eldre i Halden ønsker å bli boende i enebolig heller. Individenes ønsker er mangfoldige og vil variere over tid. Derfor er det viktig at man i Halden får mer variasjon i boligtype som gir et reelt valg. I det valget ligger også økonomiske vurderinger. Kan en få en leilighet med tilfredsstillende bostandard og beliggenhet uten å øke boutgiftene mer enn pensjonen tillater? Hvis ikke utbyggerne kan tilby det, blir det ingen flytting.

Skal leiligheter i sentrum bli et reelt alternativ for flere eldre, unge, familier med barn og familier uten barn er det viktig å skape attraktive områder. Grøntområder er veldig viktig for mange, uansett aldersgruppe, og Halden får ikke et mer attraktivt sentrum ved å bygge ned områder som er viktige for alle i Halden. Slik utvikler vi en by som blir mindre attraktiv og det er det ingen grunn til. Naturvernforbundet hadde et innlegg i avisen i februar hvor de peker på potensialet for transformasjon og bedre utnyttelse av tomter i sentrum. Potensialet er at hele befolkningsveksten de neste tiårene i teorien kan bosesettes i sentrum uten at det må skje på bekostning av Sauøya, Tyska, Hollenderen eller strandsonen. Likevel må det også tilrettelegges for ulike boligtyper for folk som ikke vil bo i sentrum.

For en del år siden ble ønsket om 1000 nye leiligheter begrunnet med troen på pendlere. Folk skulle bo i Halden og ta toget til jobb i en eller annen by, først og fremst Oslo. Etter mange års forsinkelse med InterCity har det argumentet mistet verdi. Samtidig har covid-19

vist at mange kan jobbe hjemmefra, og slik vil det for mange være mulig å bo i en annen by enn den man jobber i. Dermed kan ønsket fortsatt gjelde, men argumentene er andre. Uansett vil kvaliteten på nærmiljøet bety mye. Covid-19 har vist at nærnatur er utrolig viktig, og Halden vil bli mye mindre attraktiv for tilflyttere, og de som bor i sentrum vil miste viktige nærnatur, om man bygger ned Sauøya, Tyska og Hollenderen.

Digitaliseringen av samfunnet de siste årene har også ført til at sentrum er mindre viktig for flere eldre. Mange av de tjenestene de før måtte dra til sentrum for, post, bank, offentlige tjenester, osv er i dag digitale. Matbutikker ligger godt spredt, og ved fortsatt utvikling av bydelsentrum vil kanskje Risum, Brødløs og Tistedal fremover få flere tjenester som blant annet apotek, fastlege, frisør for å nevne noe. Dette gjør at sentrum tilbyr møteplasser og kulturtilbud som ikke fås utenfor sentrum. For de dette er viktig for vil sentrum være attraktivt.

Det er behov for nye leiligheter i sentrum, men det må ikke skje på bekostning av nærturområdene. Forslagene ved jernbanestasjonen ser lovende ut, Grønland kan utnyttes bedre og det er mulig med transformasjon og bedre utnyttelse flere steder i sentrum. Det er ingen grunn til å forhaste seg med prosjekter som er kontroversielle og samtidig gir dyre leiligheter og et mindre attraktivt sentrum for gamle og unge.

<https://www.ha-halden.no/fortsatt-odeleggelse-av-sauoya/o/5-20-931293>